

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 coroane.
 Pe o jumătate de an 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia“, sec. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
 a treia-ora 10 bani.

Dela frați.

Ziua de 2 Aprilie a fost pentru Românii din Bucovina o zi însemnată. Atunci a fost reales cu unanimitate de voturi dl Dr. Iancu, cav. de Volcinschi deputat în dieta țării.

Alegerii i-a premers o ședință a comitetului executiv al proprietarilor mari, anunțată de noi la timpul seu, în care nominarea candidatului ar rămas rezervată pentru adunarea plenară a proprietarilor mari români, care a avut loc în prezenta alegerii. Adunarea a fost deosebit de numeros cercetată. În decursul ei a ajuns la discuție situația politică actuală și s'a exprimat general cererea, ca conferențele pentru stabilirea normelor de comună pășire în chestiuni politice între taberile române să se finalizeze cât de curând. În vederea grabnicei finalizări și ne mai existând vre-o altă piedecă șeful partidului popular, dl Dr. Iancu cav. de Flondor a declarat reîntrarea în clubul dietal român. De candidat pentru mandatul vacant a fost propus dl Dr. I. cav. de Volcinschi de oătră dl Dr. I. cav. de Flondor, propunându-se din altă parte și alt candidat. Pusă la vot propunerea dlui Dr. Flondor a fost primită cu majoritatea covârșitoare de voturi; numai cinci voturi nu au sprijinit o. Dl Dr. I. cav. de Volcinschi, declarându-se gata de a primi candidatura a rămas prin urmare candidat nominat și a doua zi, la alegerea supletică, a fost reales cu unanimitate de voturi ca deputat în dieta țării din curia II, a proprietăți mari.

Alegerea aceasta nu însemnă numai o simplă biruință electorală, ci ea dovedește un fapt cu mult mai înbucurător nu numai pentru frații din Bucovina, ci pentru noi toți: dovedește împăcarea Românilor din Bucovina.

Nu e țeară locuită de Români, în care aceștia să nu fie asupriți de popoarele conlocuitoare, cari pretutindeni cercând ar vîri zizania între ei vor să se înalțe pe ruinele zdrobitei solidarității naționale. Și pretutindeni află coadă de topor în pădurea românească, așa că li-se ușurează însercările lor contra națiunii noastre. Când li-se pare însă a fi mai aproape de țintă, îi vine Românului mintea cea de pe urmă și uitând frecările personale și locale eară una se fac și atacul dușmanului, vesel, că e aproape de biruință, e respins.

Lucrul acesta s'a întemplat și în Bucovina. Țeară ruptă din trupul Moldovei, a fost la început locuită numai de locuitorii băstinași, de Români. În decursul vremii a năpădit peste ea puhoiul rutean și jidan de cătră Galiția, așa că astăzi majoritatea absolută a locuitorilor nu o mai formează Românii. Ceea-ce le-a îngreunat acestora și mai mult lupta pentru existență, a fost ruperea în două a conducătorilor lor, dintre cari unii păreau a afla mântuirea neamului lor într-o politică de căciulire față de guvern, ear' în țeară prin o îngăduință, dovedită desastroasă, față de atacurile rutene și jidane. Cei nemulțumiți cu felul acesta de luptă au format partidul popular, ai cărui luptători fruntași au fost domnii Dr. I. Flondor, Dr. Popovici și protopresbiterul Balmoș. Amândouă fracțiunile însă au înțeles,

că numai unindu-se pot face față valurilor dușmane, și semnul vizibil al acestei păci a fost alegerea din 2 April. Ea înseamnă, după-cum zice foaia națională »Deșteptarea« din Cernăuți, »că proprietatea mare română stă strict pe baza hotărîrii adunării alegătorilor români din 7 Martie 1892, când principiul național a fost proclamat de principiul fundamentul pentru politica poporului român.

Votul aproape al totalității proprietarilor mari români, care la adunarea plenară din ajunul alegerii se întrunise asupra persoanei dlui Dr. I. cav. de Volcinschi pentru-ca să-l proclame de candidat, a fost o dovadă vie despre patriotismul național în rîndurile proprietarilor mari români.

Impăcarea realizată cu prilejul acestei alegeri este de bun augur pentru politica viitoare; ea înseamnă în merit sfîrșitul crizei și aurora pășirii solidare și cu adevărat românești se ivește eară, spre a ne desmorți la muncă nouă și rodnică pentru binele și progresul neamului nostru.

Ciangăii. Guvernul maghiar nu se mulțumește cu colonizarea Săcuiilor și a Ciangăilor din patrie prin jinuturile locuite de naționalități, ci aduce și Ciangăii din Bucovina. Astfel se vestește, că peste 30 familii de Ciangăii bucovineni au plecat spre Ungaria, și se vor așeza în comuna bănățană Bocșa, unde au primit dela guvern pămînt sub cele mai favorabile condițiuni. Adecă e lumea Ciangăilor și a Săcuiilor în Ungaria.

FOIȚA.

Scut și armă.

Domnul sfînt să ne iubească,
 Și-al seu Duh ocrotitor
 Plin de pace să plutească
 Peste Țeara Românească
 Și-al Românilor popor!

Noi prin vremi ce ne încercară
 Altă armă n'am avut,
 Numai dragostea de țeară
 Ce strămoșii ne-o lăsară,
 Și pe sfîntul Domn de scut.

Dar' ne-a fost destul atîta!
 Fruntea sus, voi frați ai mei!
 Astfel Cerul hotărît-a
 Să se-nalțe amărîta
 Țeară, prin puterea ei!

Mai fățiș, mai fără veste
 Ne-ați lovit, dușmani de voi!
 Dar' ce-a fost, a fost poveste!
 Dragostea de țeară este
 Și mai tare-acum în noi.

Și de cine ne-o fi teamă?
 Mult a fost să vă răbdăm,
 Nebăgați de voi în seamă —
 Astăzi știți voi cum ne chiamă,
 Dacă nu, să vă 'nvățăm!

Numai Domnul ne iubească
 Și-al seu Duh ocrotitor
 Plin de pace să plutească
 Peste Țeara românească
 Și-al Românilor popor!

„Alb.“

G. Coșbuc.

Poesii populare.

De pe Murăș.

Com. de Damaschin Pollac, june, în Lia.

Cîntă cucul pe un brad
 Fetele din al nost sat

Portul lor și l-au schimbat,
 Fac viziile adogate
 Cu pufene înpupiate.

Laibărul lucrat cu fală
 L-ați scos afară-'n cămară,
 Rochia țesută-'n răsboiu
 Ați țipat-o pe gunoiu.

Eu ași zice în al meu gând
 Să vă lăsați tot pe rînd,
 De portul cel unguresc,
 Să purtați cel românesc,

Țipeți rochia cea de mol,
 Trageți cu ea în ocol,
 Vizioclul cusut cu oase
 Nu sînt pentru voi frumoase,
 Caoseți voi portul de mână
 Ca să ziceți: sînt Română!

Ce am dat noi. Din incidentul congresului dela Roma, unde poporul român a fost părtaș de atâta cinste, nu e fără de interes a arăta în fuga condeiului ce am dat noi altor popoare. E bine să arătam aceasta cu deosebire față de orgolioșii noștri stăpâni, cari zi de zi se laudă pe sine, ear' altor popoare hulă hărăzesc.

Estă o mică notiță în privința aceasta făcută de o foaie din România:

»Popor așa de mititel cum sântem noi și cum ne-o tot cântă alții, care din cimpoi, care din tambură, care din nău, am dat altora, din neamul nostru, oameni însemnați, cari le-au venit întru ajutor la grea cumpănă în războaie, sau le-a crescut mărirea politică, literară și religioasă.

»Am dat Franciei pe Ronsard (banul Mărăcine), am dat Ungariei pe Ioan Huniade Corvin, cel mai strălucit general după Belisar al Bizantinilor, și pe Matias, craiul cel mai falnic al Maghiarilor; am dat Rusiei pe Berendeiu, cântău ei lexicograf, pe Petru Moghilă, autorul »Mărturisirii ortodoxe« a întregii biserici orientale, pe eruditul scriitor poliglot Miculescu, ilustrul ambasador al țerilor din China, pe Antioch Cantemir, poetul horașian, »părintele literaturii culte ruse« — cum îl numește profesorul universitar Petroff din S.-Petersburg și pe Stefan Herăscu, singurul poet epic mai de seamă rus, autorul Rossiadei; am dat Greciei o pleiadă de neîntrecuți eroi în timpul scăpării sale de sub jugul otoman, și pe generalul diplomat Colletti, cântău ei ministru plenipotențiar la Paris. Am dat Bulgarilor dinastia Asanilor, dintre cari cel mai puternic, împăratul nostru Ioniță, a smuls-o din lanțul Bizanțului...

Fii mândru Române!

FUSIUNEA PARTIDELOR OPOZIȚIONALE CROATE. Din Agram se anunță, că partidele opoziționale croate vor fuziona și pe viitor vor forma un singur partid.

Scandal în Reichsrath. Partidul pangerman din reichsrath-ul austriac se vede, că este firm hotărât de a face imposibilă munca parlamentară. Concesiunea făcută Slovenilor prin hotărârea înființării unui gimnasiu sloven în Cilli 'i-a făcut pe pangermani să repeteze scenele de pe vremea lui Badeni. Ocasiunea pentru ca să 'și poată vărșura contra guvernului, au avut-o pangermanii cu ocasiunea continuării debaterii bugetului de culte, în decursul căreia s'a făcut propunere pentru înființarea a două școale industriale în Boemia, una germană și alta cehă. Deputatul pangerman Bareuther a făcut propunerea, ca președintele să divizeze votarea, adică să se voteze separat înființarea școlii industriale germane și apoi a celei cehe, de oare-ce ei, pangermanii, până când poziția referitoare la gimnasiul sloven din Cilli nu va fi stearsă din buget, până atunci nu votează înființarea nici-unui institut ceh.

Președintele însă n'a voit să împlinească cererea lui Bareuther și s'a adresat camerei, care a acceptat punctul de vedere prezidențial. La aceasta pan-

germanii au isbucnit într'o larmă asurzitoare. Fluerau, strigau, loveau cu pumnii, cu cărți și cu rude de fer în mese; au năvălit asupra scaunului prezidențial, ear' Iro a luat clopoșelul și 'l-a aruncat în mijlocul salei. Abia a mai putut președintele împlini câteva formalități și ședința a fost închisă.

După ședință s'a ținut în cabinetul prezidențial o conferență a președinților diferitelor partide, în care s'au înțeles, ca președintelui conte Vetter să 'i se dea deplină satisfacere, recunoscându-'i-se corectitatea procedurii.

Fișpani noi. »Monitorul oficial« publică denumirea a doi fișpani noi. În fruntea comitatului Solnoc-Dobâca, în locul fișpanului Borne-misza Károly, este numit Désy Zoltán, fost vicecomite în com. Murăș-Turda. Ear' fișpan al comitatului Torontal este numit contele Bethlen Miklós, actualul fișpan al Hunedoarei. După cum se anunță din Timișoara în cercurile de acolo se șvonește, că în locul contelui Bethlen va trece fișpanul Caraș-Severinului, Pogány Károly, ear' locul acestuia va fi oferit deputatului Pallyánszky Elek, ales în Lugo.

Dela Ligă. Cum este știut, în Maiu se va ținea la București congresul anual al Ligei culturale. În vederea acestuia, comitetul central al Ligei s'a întrunit ieri Duminecă, ocupându-se cu chestiunile ce vor face obiectul discuțiilor în congresul din Maiu.

Autonomia catolică. Memoriul prezentat coroanei de către comisiunea congresuală în chestia înființării autonomiei catolice, încă nu a fost acceptat. Guvernul are mai multe excepționări principiare contra memoriului, astfel, încât probabil numai la toamnă se va aduce o decizie definitivă.

„Corda Fratres“.

— Discursuri. —

Din discursurile rostite cu ocazia congresului din Roma, dăm următoarele trei: a dlor ministri Nasi și Baccelli și a dlui Orănescu.

Discursul lui Nasi.

»Voi Români, cari ați voit să lăsați tinerimei italiene un semn de frăție voastră latină, primiți prin graiul meu expresiunea viuei mulțumiri și adâncii afecțiuni ce are pentru voi toată tinerimea aceasta. Voi, prin acest semn, nu ne spuneți numai că tinerimea română e unită cu a noastră prin pactul societății »Corda Fratres« dar' ați și dovedit că întregul spirit al poporului vostru vă urmează în această Romă eternă, mama comună a gintei noastre. Eu urez, domnilor ca în jurul acestui steag să filfăe toată poezia Carmen Sylvei (aplaude frenetice și nesfârșite).

»Trăiască România! Trăiască Carmen Sylva! O, Români! și mie-mi este dat să afirm că azi, aici, pe dealul Capitolin, dimpreună cu tinerimea italiană e spiritul întregii noastre țeri, e sentimentul poporului ca și acela al înalților sei reprezentanți.

Discursul lui Baccelli.

»Scumpi și valoroși Români!

»Mult mai mult decât marmorele și bronzurile pe cari se sapă istoria, și decât tradițiunile popoarelor pe cari timpul adese-ori le distruge, voi purtați în sângele vostru, reînnoit în atatea generațiuni, o înaltă, adâncă și neștearsă convingere că sunteți fiii acestei Rome, căreia 27 de secole 'i-au dat dreptul de a se simți nemuritoare.

»Pe noi deci, ne unește cu voi această nobilă înfrățire și ne declarăm mândri de valoarea voastră și de nestinsa voastră afecțiune.

»Voi sunteți pentru noi o neînvinsă avant-gardă latină pentru ori-ce posibilă eventualitate.

»Traian, acest eroin împărat, care trăiește în inimile voastre ca și în ale noastre, a asigurat legiunilor sale triumfătoare posesiunea unor pământuri învidiate și fermeoătoare.

»Tot ceea-ce e mare pentru voi a făcut Traian.

»Voi spuneți că cu o lovitură de sabie el a sfărâmat lanțul de munți; că o avalanșă care se desface din vârful munților voștri e tunetul lui Traian și că calea laptelui din constelație este calea lui Traian.

»Bucureștii, deci, sunt Roma Orientului,

»Din inimile voastre pline de iubire isbuonește un lirism pentru antica patrie și din ele ies imnuri de bucurie pentru mama Roma.

»Și Carmen Sylva, întrecându-se cu cele mai gentile poete moderne, împletește cu anticul laur roman, care poate încununa încă capul regelui vostru, rasele virtuți sale așa de încântătoare.

»Astfel istoria și poezia se contopesc în sufletul poporului vostru și creiază între noi o legătură indistructibilă.

»Trăiască România!»

Discursul dlui Orănescu.

La salutul exprimat prin discursurile premergătoare a răspuns studentul român Orănescu, fiu de plugar din România, zicând între altele:

Domnilor și scumpi colegi!

Am venit de pe țermurile Dunărei, din văile și colinele Carpaților, noi, cari sântem deasemenea urmași ai glorioșilor noștri străbuni.

Am venit să vă aducem cele mai frumoase flori, cari cresc pe câmpiile românești, simțămintele dragostei frățești, cari n'a încetat și nu va înceta nici-odată de a palpa pe această insulă latină, care trăește încă și va trăi pururea, la porțile Orientului, în mijlocul unui ocean, a unui mosaic de popoare străine.

Am venit să ne împropătăm sufletele în sfântul altar, care ne-a dat viața, în sfânta Italie.

Am venit să ne închinăm înaintea urmelor măreșului seu trecut, fiindcă el e și al nostru.

Am venit să îmbrățișăm acest pământ frământat cu sângele și oasele strămoșilor voștri și ale strămoșilor noștri.

Am venit să salutăm gloria prezentă, pe tine popor italian, pe voi,

frați și colegi italieni, pe reprezentanții sanctoarelor civilizației, diamant strălucit al coroanei măreției scumpei noastre patrii și a scumpei noastre mame.

Am venit să vă salutăm aici, în centrul latinității, la luminile celui mai puternic soare care a strălucit vreodată printre civilizațiile trecute și prezente. . . .

Au fost mândre zilele dela Roma, și pentru noi o nouă mângâiere, că și în depărtare bat inimi calde pentru cauza noastră.

Procesul dlui Novacovicu.

La 8 Aprilie a. c. s'a judecat la curtea cu jurați din Cluj procesul pentru agitație, intentat dlui *George Novacovicu*, pentru articolul din 9 Dec. 1899 din *»Tribuna«*, intitulat: *»Apel la tinerime«*. La timpul meu am scris despre pornirea acestui proces. Dl *Novacovicu* se făcuse *»culpabil«* înaintea *»puternicilor«* actuali, pentru — acusa procurorului e astfel — îndemnarea tinerimei la nesupunere față de ordinul ministerial, care a interzis colectarea publică pentru monumentul lui *Iancu*, — și pupăză pe colac, vechiul cântec neisprăvit al procurorilor, agitare contra Ungurilor. Apărătorul dlui *Novacovicu* a fost *Dr. Cassiu Maniu*.

Dl *Novacovicu* declară că conform dreptului său vorbește numai românește.

După vorbirea procur. *Dr. Csipkés*, care cere condamnarea, vorbește dl *Novacovicu* despre partea morală a chestiei, lăsând partea juridică apărătorului. Spune între altele că s'a născut Român și Român vrea să trăiască și să moară, ear' ca atare trebuia să sară în apărarea idealului insultat al tinerimei române. Conte Lazar Miklos a batjocorit memoria lui *Iancu*, care a fost oredincios națiunii, religiunii și dinastiei. Spune, că ministrul a revocat ordinul, prin care interzicea colecte, prin urmare el nu poate fi calificat de călător de lege sau ordinațiune.

Dl *Dr. Cassiu Maniu* a ținut un splendid discurs de apărare.

Dl *Novacovicu* a fost achitat.

DIN LUME.

Rusia.

La Rostov și Iekaterinoslaw s'au făcut manifestații revoluționare cu steaguri roșii. În urma acestora, la Rostov au fost arestați 30 studenți dela școala de mine și mulți lucrători.

La Riga s'au împărțit în toate fabricile manifeste revoluționare, iscălite de *»Comitetul asociațiilor-unite de muncitori din Riga«* și făcute în 4 limbi.

Martți a făcut studentul rus *Doleianeff* un atentat asupra ministrului de interne rusec, trăgând mai multe focuri de revolvă asupra lui. Ministrul a căzut mort.

»Monitorul oficial« din Petersburg publică textul convenției încheiate între Rusia și China cu privire la Mangiuria. Rusia se declară învoită cu restabilirea

administrației chineze în această provincie. În artic. 2 se deobligă China a respecta hotărârile contractului încheiat cu banca rusească în anul 1896, a da scutul său liniei ferate și personalului ei, în schimb guvernul rusec va reține în curs de 18 luni trupele rusești, dacă nu vor izbucni revolte și ar fi împedecată la aceasta de acțiunea altor puteri. După evacuarea totală, China va pute să disloceze ori-câte trupe în Mangiuria, va trebui însă să se comunice guvernului rus ori-ce schimbare în numărul trupelor. Înainte de a da concesiuni pentru linii ferate nouă sau alte întreprinderi industriale, guvernul chinez trebuie să se consulte cu cel rus.

Belgia.

Din cauza rezistenței, ce o face guvernul Belgiei contra *votului universal*, starea lucrurilor s'a agravat. Manifestațiunile contra coroanei și a guvernului au luat un caracter amenințător. Ministrul de războiu a convocat milițiile, ca să fie pregătit pentru cazul, că ar izbucni turburări mai mari.

Conducătorii socialiști au agitat în modul cel mai vehement anunțând, că opunându-se guvernului introducerii sufragiului universal, *se va nimici* nu numai clericalismul, dar' și *monarchia*. Demonstrațiunile se repetă în toate orașele mai mari. Turburătorii atacă casele clericilor, bisericile, jefuiesc cafenele. Mai toți sunt înarmați cu revolvere. Ciocnirile între gardiști și revoltanți sunt dese, căzând până acum numeroase jertfe din ambele părți. Miliția e conștientă preutundeni. Toate edificiile publice sunt pázite, mai ales după atentatul cu dinamită făcut contra clubului catolic din Aoudent. Câțiva deputați socialiști din Spania, cari au participat la întrunirile socialiste din Belgia, au fost expulsați.

În ședința camerei din 11 l. c. au fost mari scandale între deputații socialiști și clericali.

După ședință au fost demonstrațiuni nouă socialiste. Poliția a făcut us de arme, rănind mulți dintre demonstrații. Mulți au fost arestați. La toți acestia s'au aflat arme. Noaptea au fost ciocniri nouă, la cari au fost răniți și soldați de cătră demonstrații, cari pușcau și de prin ferestri

Consiliul de ministrii, care s'a declarat de permanentă, a decis să dea ordin armatei să puște asupra răsculaților. Decisul acesta s'a adus și la cunoștința conducătorilor socialiști, cari cu toate acestea au hotărît să continue cu demonstrațiunile.

Regele Leopold, foarte constituțional, s'ar fi pronunțat în ultimul consiliu de coroană pentru sufragiul universal, dacă majoritatea țării l-ar vrea. Cabinetul e însă contra.

O ciocnire sângeroasă s'a produs lângă gara dela Houdengvegnies între o grupă de 4000 greviști, geandarmie și trupe. Sunt numeroși răniți; o copilă a fost ucisă.

Luni a început greva generală în întreaga țară. Numărul greviștilor e de câteva sute de mii. Greva amenință a lua o întorsătură primejdioasă, ceea-ce se vede și din măsura luată de guvern, care a concentrat 25.000 soldați

pentru cazul, că ar izbucni adevărata revoluție.

Se vestește, că lucrătorii și-au procurat enorme cantități de dinamită. Înaintea Casei poporului staționează necontenit mulțime de lucrători așteptând știri din provincie. Căpeteniile socialiste au organizat un serviciu de informațiuni din toată țeara.

Ministrul de interne întrebând pe generalul Busine, comandantul gardei civile din Flandra, dacă în cas de conflict cu poporul poate conta pe trupe, generalul a răspuns că într'un conflict politic ca acesta, garda civilă va refusa să intervie.

Turburările în Orient.

Turburările se continuă în Turcia. Poarta a adresat puterilor o notă prin care spune, că un colonel bulgar călătorește prin provincie, îndemnând populația să iee armele și să treacă să atace provinciile otomane (Macedonia). De curând chiar a ținut o cuvântare revoluționară la Vidin în sala secțiunii de acolo a societății macedo-bulgare.

Patruzeci de sub-comitete de curând formate au rupt din nou cu noua direcțiune și au trecut sub vechiul comitet macedonean sarafoffist.

Albanezii au devastat 14 sate sârbești, urmărind populația până în biserici și supunând oamenii la torturi înrozitoare.

Sarafoff a adresat o nouă proclamație tuturor creștinilor din Macedonia, prin care îi îndeamnă să se strângă împrejurul drapelului său.

El amenință cu moartea pe toți aceia, cari nu vor răspunde la apelul său. Știrea despre moartea lui e născocită.

Guvernul bulgar anunță, că a luat cele mai energice măsuri împotriva revoluționarilor bulgari macedoneni. În curând se așteaptă a se face arestări în masă.

După-cum se comunică din Constantinopol, până acum au nimicit trupele turcești șapte bande de răsculați. Mohamedanii temându-se de izbucnirea războiului sfânt se oferă ca voluntari.

Metropolitul grec din Seres, împreună cu secretarul său și un inștitutor grec din Dorian, au fost omorâți de o bandă bulgară, în drum spre Melenic.

Sultanul a satisfăcut cererea populațiunii mohamedane din Novibazar, revocând pe caimacam și permițând reînnoțirea primarului Hachi-Beiu. Depeșele consulare anunță, că în sangeacul acesta e restabilită liniștea.

Consiliul de ministrii din Constantinopol a hotărît să recomande Sultanului întărirea lui Firmilian ca episcop în Üscüb, ceea-ce a recomandat și ambasadorul rus.

Guvernul bulgar a adresat puterilor o notă, prin care protestează contra înștituirii arhimandritului *Firmilian* ca episcop la Üscüb. Esarohul bulgar a încunoștințat Poarta, că va demisiona, dacă Firmilian va fi consacrat.

S'a dovedit, că Bulgaria a intrigat și la Constantinopol împotriva Sârbilor din Macedonia. La rîndul ei, Sârbia a declarat că toate turburările din Macedonia nu sunt decât opera guvernului bulgar, după ale cărui instigări se petrec toate desordinile.

Riccioni Garibaldi a publicat prin ziarele italiene, că el este gata a forma o trupă spre a veni în ajutorul Albanezilor, cari vor să cucerească autonomia lor sub autoritatea Sultanului.

Răsboiul din Africa-de-sud.

Regele Angliei Edward ar fi foarte indispus, văzând trăgănirea tractărilor de pace. El s'a exprimat adeseori, că dorește mult apropierea zilei, când vor înceta în mod definitiv dușmăniile. În anturagiul lui Kitchener e mare consternație din cauza succeselor bure și a atitudinii regelui.

Lespre condițiunile de pace, puse de Buri, comunică „Westminster Gazette”, că acestia ar vrè să formeze o confederațiune în Africa-de-sud, sub suveranitatea Angliei, cu un guvern autonom, cu un parlament central și cu un guvernator englez, care să aibă dreptul de control și de veto.

Burii mai cer să-și păstreze limba, cer amnestia generală și despăgubire pentru stricăciunile făcute de Englezi.

În cameră declară Balfour ca nefundate s'vonurile în privința unor preținse progrese ale negocierilor de pace. „War Office” anunță trimiterea pe câmpul de luptă a 21.000 oameni.

În cercurile inițiate din Amsterdam se crede, că presidentul Roosevelt a intervenit pe lângă guvernul englez, și încă cu mult succes.

În colonia Cap Africanderii răsculați desvoaltă și acum activitate. Din Graaf-Reinet se depeșează, că în 6 l. c. au atacat Aberdeen, dar' ar fi fost respinși de Englezi.

Știri mărunte.

În Congo francez a izbucnit o răscoală a Negrilor.

Agentul diplomatic al Sârbiei în Sofia, Geaja, a fost revocat. El a lucrat foarte mult pentru înfrățirea bulgaro-sârbă. Dovedindu-se, că Bulgarii nu doresc serios o astfel de înfrățire, nu 'i-a mai fost locul acolo.

Congresul reprezentanților coloniilor albaneze din Italia, întrunit în Neapole, a hotărât să întemeeze federațiunea Albanezilor din Italia, România și Grecia.

În Ningpo (China) a izbucnit o revoltă contra străinilor. Două corăbii de răsboiu engleze și două germane au plecat într'acolo.

Ziarul „Tribuna” din Roma declară în modul cel mai absolut, că guvernul nu se gândește, oum de altfel nu s'a gândit nici odată, la o expediție în Tripolitania.

Consulul general sârb din Üscüb, Ourtovici, a fost decorat din partea Sultanului cu ordul Migidiei cl. II. drept recunoaștere a ținuței amicale dovedite față de guvernul turcesc.

Albanezii.

În timpul din urmă eară se vorbește în continuu de Albanezi, cari ar dori să-și recapete vechea neatîrnare.

Albanezii sînt un popor interesant pentru noi, pentru-că ei își trag originea din poporul trac, înrudit de aproape cu vechii Daci, așa că și cu noi sînt înrudiți încâtva după sânge. Asta se dovedește și prin multele cuvinte comune limbei române și celei albaneze. Dăm în cele următoare după I. Nenițescu, o descriere a acestui popor și a țărilor.

Albania, adică provincia cea mai de apus a Turciei de Europa, se mărginește la sud cu Grecia și golful Arta; la nord cu Muntenegru, Herțogovina și Sârbia; la apus cu marea Adriatică și marea Ionică; la răsărit granița Albaniei ar fi o linie ce ar trece prin coastele apusene ale Pindului, prin munții Gramosta, Petrina și Dibrei, pe la Costivar, Uskiup, Kiuprulic, Priserena și Pristina.

Țeara e în genere muntoasă. Are trei lacuri mari, cari o fac să fie foarte avută în pescărie. Are patru riuri mari cu mulți afluenți.

Albanezii sînt musulmani, catolici și ortodoxi. Sentimentul religios este puțin dezvoltat; ear' cel de patrie și de independență este, din contră, aproape singurul înbolditor în viață.

În vechime o parte din Albania era cunoscută sub numele de Iliria, ear' cealaltă parte sub numele de Epir. În timpul lui Alexandru-cel-Mare, regele Macedoniei, se plecă mai toată brațului acestui puternic cuceritor. După moartea lui, Albania redeveni independentă.

Iliria fu supusă definitiv prin veacul al doilea înainte de Christos de cătră Romani; aceeași soartă o avu și Epirul.

În veacul al 13-lea, țeara aceasta deveni iarăși independentă până la 1432, când fu cucerită de Turci. Pe vremea lui George Castriotul, cunoscut în istorie sub numele de Skenderbey sau Skanderbeg (1447—1466). Epirul făcu parte din principatul albanez, peste care a domnit acest neobosit răsboinic; ear' după moartea lui Skenderbey, Albania toată devine provincie turcească.

Poporul albanez din Turcia de Europa de astăzi are cel puțin 1.400.000 de suflete. Cea mai mare parte din ei locuiesc în Albania, dar' se găsește și prin alte provincii, prin Macedonia ș. a.; chiar și prin țări depărtate se găsește mulți prin Grecia, Sicilia, etc.; încât poporul albanez la un loc poate fi socotit cu siguranță la cel puțin 2.500.000 de suflete.

Albania are câteva lunci și văi destul de fertile. Clima e dulce; în timpul iernii nu ninge decât foarte rar. Țeara are multe și frumoase păduri.

Albanezul este foarte primitiv. Călătorul străin când umblă prin părțile Albaniei, își 'i-a de apărător un Albanez, care este dator să moară, apărându-l. Dacă se întemplă ca împreună cu călătorul să fie ucis și Albanezul însoțitor, atunci familia Albanezului cercețează cum a primit el moartea. Când glonțul este primit în spate, aceasta dovedește că el nu a apărut indestul pe oaspe și fapta lui e desaprobată, ear' memoria disprețuită. Dacă însă glonțul a fost primit în piept, atunci familia ucisului urmărește pe omoritor, mai ales pentru a răsbuna sângele oaspelui.

Dorul de a face vitejii este acela ce stăpânește mai mult pe Albanez, și dacă în unele locuri îl vedem haiducind, apoi aceasta o face el mai mult spre a avè ocazie de a se arăta viteaz, decât pentru a se îmbogăți. Încă de copil, ori-care Albanez e crescut cu armele în mână și dela opt ani în sus el și începe a învăța mâniarea armelor de foc și mai ales a ochi. Încă de mic el

este deprins a fi frugal și cutezător, a-și mulțumi cu puțin trebuințele, dar' a îndrăzni mult.

Minciuna este pedepsită la copii, de oare-ce tot Albanezul trebuie să fie un om de onoare. El trebuie să știe a respecta amicitia și ospitalitatea și a nu rupe cuvântul de credință. Trădarea și lașitatea sînt considerate de Albanez, ca păcatele cele mai josnice. După-ce un copil ajunge adolescent sau tiner, este consacrat de părinți și de rude ca bărbat voinic și demn de a purta și mânuși arma în luptă. Cu această ocazie, tinerul primit între bărbați, jură solemn că își va ține cuvântul până la moarte, că nu se va da îndărăt nici-odată, că se va lupta statornic pentru ai sei și că va răsbuna ori-ce insultă adusă familiei lui sau chiar satului. Această datină se păstrează mai mult printre Malisori, adică printre țeranii Albanezi dela munte și printre Mirdiți, trib aproape independent, care își are principele seu, numit Prenç Bib-Doda, aflător în Constantinopol. La consacrară de bărbat voinic a tinerului Albanez se amestecă și unele datine de natură religioasă; ear' câte-odată hogea, ori preotul ortodox sau catolic, după-cum candidatul de bărbat e musulman, ortodox sau catolic, ține un cuvânt, prin care îndeamnă pe tineri la vitejie și arată, că Dumnezeu a făcut pe om pentru-ca să se lupte, pentru-ca să apere onoarea sa și pe a celor slabi, pentru-ca să-și țină cuvântul dat și pentru-ca să respecte amicitia și ospitalitatea.

Preotul ca și hogea are foarte mare putere în sat, nu doar' pentru-că Albanezul ar fi religios, ci pentru-că el respectă pe oamenii cuminți și înțelepți și pentru-că este foarte pornit a primi consilii. Nu e mai puțin adevărat, că omului pus în capul unei comunități, ori-cât de mintos ar fi el, 'i-se cere să fie și bărbat voinic. De aceea, când trebuința cere, hogea și preotul iau armele și luptă alătura cu poporul și nu se mai întrebă atunci de ortodox, de catolic ori de musulman, ci fiecare se știe pe sineși de Albanez și dorește să moară ca Albanez. Sînt la poporul acesta, cu adevărat vrednic de a fi cunoscut, atâtea lucruri de desaprobat, dar' și foarte multe de admirat. Harnic la muncă nu prea este Albanezul, însă când va ajunge și el mai instruit va fi neîndoios și harnic, căci nici azi nu se poate zice cum că ar urî munca, ci numai dorul de a face vitejii îl oprește încă de a se uita la viața practică și de a o înțelege, așa cum se cere să fie ea înțeleasă în timpurile noastre.

În Albania locuiesc și Români. Ei sînt răspândiți prin diferite localități din Albania și nu formează o masă compactă decât în centrul țării.

Ei se ocupă de preferență cu agricultura și cu păstoria și trăiesc în cea mai bună înțelegere cu Albanezii de diferite religii.

Neamestecându-se în certurile dintre Albanezi, ei sînt supuși cei mai leali ai imperiului otoman, fiind pentru acesta un element indispensabil pentru menținerea ordinii.

STATUTELE

„Reuniunii I. de înmormântare a locuitorilor români gr.... din”.

(Urmare și fine).

§. 39.

Drepturile și datorițele comitetului de revisiune.

Adunarea generală alege trei membri în comitetul de revisiune din 3 în 3 ani. Comitetul de revisiune e obligat a censura punctuos cu finea fiecărei jumătăți de an starea numărării și starea generală a averii reuniunii și despre rezultat a face totdeauna raport consiliului direcțiunii, respective adunării generale. Afară de aceasta comitetul de revisiune e îndreptățit a examina în ori-ce timp cassa și cărțile reuniunii, și a face despre aceste propunere motivată consiliului direcțiunii, respective adunării generale. Pentru aceasta activitate fiecare membru al comitetului de revisiune primește pe an drept competență câte 10 cor. dela cassa reuniunii.

Dacă în decursul timpului, oarecare membru al comitetului de revisiune easă, atunci consiliul direcțiunii umple provisor locul seu devenit vacant.

§. 40.

Directorul.

Datorița directorului, afară de cele amintite în §§-ii precedenți, este a reprezenta reuniunea în afară și a-i scuti interesele în toate direcțiunile.

Totodată e datorița sa de prima ordine a controla activitatea cassarului și notarului, și a face asignările necesare.

Directorul substitut, în cazul când directorul e împedecat, împlinește toate funcțiunile aceluia.

§. 41.

Cassarul.

Datorițele cassarului sunt următoarele:

a) a administra cu credință averea reuniunii și a se nișui la sporirea posibilă a aceleia;

b) a lua în primire și a chita sumele bănești incurse;

c) a încasa dela membri (§ 13) taxele la fiecare cas de moarte, după modalitatea prescrisă de consiliul direcțiunii și a provoca pe toți membrii la solvire (§ 12);

d) a acoperi erogatele asignate din cassa reuniunii, cu deosebire a solvi sumele de ajutor în toate casurile de moarte;

e) a păstra documentele;

f) a depune spre fructificare numărariul întrecător la un institut de bani în, designat de consiliul direcțiunii și a păstra libelul de depunere;

g) a face raționinul de două ori pe an consiliului direcțiunii și comitetului de revisiune, și dacă se cere, ori-și-când;

h) a îndeplini în genere toate agendele, cari cad în sarcina cassarului. Cassarul e responsabil pentru toate pagubele, cari au ajuns reuniunea din vina lui.

§. 42

Notarul

e obligat a purta procesele verbale ale adunărilor generale și ale ședințelor direcțiunii și alte cărți împărțite lui de consiliul direcțiunii.

§. 43

Disolvare.

Reuniunea se disolvă:

1. Dacă adunarea generală decide disolvarea;

2. Dacă asupra averii reuniunii se deschide concurs;

3. Dacă jurisdicțiunea competentă decide disolvarea;

4. În cazul, dacă numărul membrilor s'ar reduce, în urma morții, eșirii sau eschiderii, sau în urma absolvirii dela plătire după achitarea alor 160 casuri de răposări, și dacă locurile devenite astfel vacante nu s'ar putea umplea cu membrii plătitori în timp de un an; atunci e a se convoca o adunare generală, care decide neamnat sau disolvarea reuniunii, sau modificarea corăspunzătoare a statutelor.

Adunarea generală în cazul amintit în punctul 1 al acestui §. numai

atunci poate decide desființarea reuniunii, dacă a fost convocată exclusiv spre acest scop, și dacă sunt de față cel puțin $\frac{2}{3}$ părți a membrilor de sex bărbătesc, și dacă conlusul se aduce cu o majoritate de $\frac{3}{4}$ (trei pătrimi) de voturi.

Ear' în casurile de punctele 2—4 ale acestui §. adunarea generală decide cu o simplă majoritate de voturi asupra desființării.

§. 44.

Dacă reuniunea se disolvă după ori-care din modalitățile amintite, atunci averea aceleia amintită în § 3 după subtragerea eventualelor poveri va fi a se împărți proporționat între membrii din acel timp și conlusul adunării generale luat în aceasta cauză e a se susține spre aprobare Înaltului minister reg. ung. de interne. Averea fondului de rezervă amintită în §. 21—22 după desființarea săvârșită, va putea servi ca fond la întemeierea unei reuniunii nouă de binefacere cu același scop, sau se va putea lăsa vre-unei reuniuni de binefacere din sau vre-unei corporațiuni morale.

§. 45.

Toate acele concluse ale adunării generale, care țintesc la modificarea statutelor, sau la disolvarea reuniunii, sunt a se susține spre aprobare la Înaltul ministeriu reg. ung. de interne, înainte de îndeplinire.

§. 46.

În cazul acela dacă reuniunea nu ar observa scopul, procedura sau cercul de activitate indicat în statute, sau dacă lucrarea sa mai departe ar fi periculoasă pentru stat, sau pentru interesele de avere a membrilor sei, se poate suspenda fără aminare prin Înaltul guvern regesc; conform cercetării legale, ce se va ordina după suspendare, reuniunea se poate astringe la observarea strictă a statutelor, eventual se poate disolva.

Din adunarea generală extraordinară ținută în la 19..

..... m. p., m. p.,
dir. provisor și pres. notar provisor.

Prin judecăți.

— Bună ziua moș Apostol,
Ce te uiți așa la mine
Par'că nu mă mai cunoști?

— De, știam unul ca tine,
Ori mai bine cum aș zice,
Sămuești cu el ceva,
Dar' el nu cu dumneata.

Vezi acela, care-l știu,
Era, frate, cum se spuiu,
Era om chipos colca,
De, Român la locul lui.

Eară tu, de, cum 'ți-aș spune,
Cum imi pari acuma mie
Par'că-ai fi din pușcărie.

— Apoi, uite moș Apostol,
Cum vorbit-ai dumneata
Lucrul este chiar așa:

Eu sînt Costea din Frântură,
Eu, și-am fost precum mă știi,
Dar' ou capul meu cel sec
Am făcut blăstămății
Și-am ajuns precum mă vezi,
Să mă vezi să nu mă crezi.

— Cum? Și ce-ai făcut anume?

— Mă luai de, după lume,
Să m'arăt grozav în sat
Și de oameni joc să-mi bat.
Uite s'a 'ntemplat odată,
Ca să întru 'n judecată
Cu Vasile Barbă Mare,
Și pustia de 'ntemplare
A făcut de s'a 'ntemplat
Și procesu-am câștigat,
Când cu dreptul se cădea
Lui dreptatea să se dea.
Și de aici înainte
'Mi-a intrat, mă rog, în minte,
Că de-acuma ori-și-cine
Nu va mai ținea cu mine.
Și de aici mai ales,
Hai proces peste proces
Și cu Oprea și cu Petrea
Și Costache și cu Stan.
Și-i țfram la judecată
Câte-un an și peste-un an.
Și-i făceam să cheltuească,
Dela muncă să lipsească...

Astfel merge pân' ce-odată
Intr'o altă judecată
În sfîrșit s'a nimerit,
Că eu fost-am osândit
Și osânda ce să-mi fie?
Amendat și pușcărie.
— Ei atunci?...

— Atunci rău!
Mă bătea, vezi, Dumnezeu!
Începui s'alerg sormanul,
Luni întregi; ba, ce luni? anul;
Să mă frâng acu 'ntr'o mie,
Ca să scap de pușcărie.
Alergau de-am dat în bot,
Cheltuii ce-avut-am tot,
Și la urmă cum 'ți-am zis
Trebul să stau închis.
— Ei, și acuma ce mai zici?
Mai dorești de judecăți,
Cum doreai în alte-dăți?
— Ba, de acuma moș Apostol
Aș dorî să mor mai bine;
Ear' cui place judecată
Zic s'ajungă-așa ca mine.

T. D. Speranță.

Aceste statute corăspunzând con-
cluselor adunării generale extraordinare,
se verifică.

Dat în la st. n.

..... m. p., m. p.,
verificator verificator.

..... m. p.,
verificator.

Despre dări și aruncuri.

(Urmare)

Dare de venit.

Darea de venit e împărțită în patru clase.

Dare de *clasa I.* plătesc a) toți *cei-ce servesc* la întreprinderi economice, industriale (meserii, fabricii) și comerciale; tot de *clasa aceasta* se țin și *cei-ce n'au proprietate*, dar' lucră în parte pământuri luate dela alții; b) *servitorii de casă*; c) *calfele* și ajutoarele dela meseriași și comercianți, al căror salar lunar nu trece peste 80 cor. sau dacă lucră cu bucata; d) *diurniștii*, apoi alți scriitori, cari n'au salar fix, anual sau lunar; e) *meseriași*, cari lucră fără ajutoare; f) *meseriași*, cari lucră la sate, având și ajutoare, — brutarii (pecii), măcelarii, oărnățarii și hornarii se țin înse de *clasa III.*; g) *mămularii* (tolbașii), cari n'au prăvălie statornică.

Scutiți de darea acestei clase sânt *cei-ce n'au implinit etatea de 16 ani*, soldații în activitate, invalizii *patentați*, dacă n'au alt venit, garzii de vamă (finanții), nevestele acestora, minerii (băeșii) și vėduvele lor, neputincioșii, cari nu sânt în stare să-și câștige cele de lipsă pentru traiu, cerșitorii, străinii pentru anul, în care au venit în țeară, dacă nici cetățenii din Ungaria nu plătesc în țeara lor dare.

Scutirea de dare o hotărăște perceptoratul. In contra hotăriri lui se poate face recurs în timp de 15 zile la comisiunea administrativă a comitatului. Dacă primim aceeași hotărere, putem recura la tribunalul administrativ, dar' numai dacă comisiunea administrativă a călcat legea. Reclamațiunea trebuie înaintată în timp de 15 zile la perceptorat.

Darea după *clasa I.* se compută în modul următor:

Cel îndatorat la dare	In orașe cu ma- gistrat, comune cari sânt sediu municipal sau al unui tribunal dacă numărul poporațiunii tre- ce peste 10,000 și are stație de cale ferată sau corăbii, apoi în comune cu pe- ste 10,000 lo- cucitori.		In orașe cu ma- gistrat, comune, cari sânt sediu municipal sau de tribunal, da- că nu corăspund condițiilor din rubrica preme- arsă, apoi în co- mune, cari au 8-15,000 locui- tori.		In celelalte comune	
	cor.	b.	cor.	b.	c.	b.
	1. Persoane folo- sitate la între- prinderi economi- ce, comerciale și industriale ca ser- vitori: Capul de familie Membrul familiei	4 2	— —	4 2	— —	2 1
2. Servitori: Capul familiei și servitorul Servitoarea Membrul familiei	7 4 2	— — —	5 3 1	— 20 60	4 2 1	— — 20
3. Calfe și aju- toare angajate în întreprinderi co- merciale și indu- striale, fabricii da- că plata lor nu trece de 80 cor. sau dacă lucră cu bucata: Capul familiei Membrul familiei	9 2	— —	8 1	— 60	6 1	— 20
4. Diurniști, scrii- tori, cari n'au sa- lar fix, nici lunar nici anual și cei- ce nu se pot în- șira în nici una din rubricile ce- lelalte: Capul familiei Membrul familiei	4-10 2	— —	4-8 1	— 60	4-6 1	— 60
5. Meseriaș in- dependent fără calfe: Capul familiei Membrul familiei	8-20 2	— —	8-16 1	— 60	6-12 1	— 20

6. In comune rurale, mici și mari plătesc meseriași, cari lucră cu calfe: capul familiei 10-24 cor., membrul familiei 2 cor., afară de aceea după fiecare calfă 4-8 cor.

Lucrătorii, cari sânt zileri, sânt scutiți de dare.

Cel-ce să dă ca ziler, fără de a fi și mai are și alte venit, comite o transgresiune și vine pedepsit după legea penală, afară de aceea și cu o pedeapsă de 10-100 cor. Contra pedepsei dic-tate de perceptorat se poate recura în timp de 15 zile la tribunalului admini-strativ. Recursul se înaintează prin per-ceptorat.

Mămularii plătesc, dacă își fac ne-
goțul fără căruță, 6 cor., dacă au un cal
dar' n'au ajutor, 12 cor.; pentru fiecare
ajutor 4 cor. și după fiecare cal 6 cor.
La membrii familiari ai mămularilor se
compută darea după pt. 5 și 6.

Fiind capul familiei *femea*, plătește numai jumătate din darea prescrisă.

Darea se compută și încassează în comuna, în care locuște cel dator cu ea.

Darea, pe care au să o dee calfele și lucrătorii, se plătește prin patron (cel-ce dă lucru), acesta însă are drep-tul să o scadă din simbria acelora.

(Va urma).

PARTEA ECONOMICĂ.

Grăpatul și plivitul holdelor.

Grăpatul holdelor este o îmbună-
tățire economică, care numai acum în
timpul din urmă a început a fi intro-
dusă și pe la noi. Economii aceia, cari
au pus-o în practică de sigur, oă s'au
convins despre însemnătatea aceleia.
De aceea și vedem, oă pe unde grăpa-
tul holdelor s'a introdus odată, acela
se continuă an de an, ca un lucru bun
și de mare preț pentru economie.

Plivitul holdelor de burueni înse
este un lucru vechiu în economie, care
mai de mult se urma regulat în toată
primăvara, oă și săpatul cucuruzului
bună-oară. Astăzi după ce avem intro-
duse fel și fel de triure pentru curățit-
ul și alesul grăunțelor, plivitul nu se
mai face pretutindenea în aceeași re-
gulă, ca mai înainte. Ba că nu ne mai
ajunge timpul, ba că pe unii ne doare
mijlocul se stăm toată ziua plecați, ba
oă ne înțapă polomidele, ba că teacă
ba că pungă cum se zice, sub un pre-
text sau altul lăsăm holdele neplivite
așa oă une-ori le umplu buruenile,
de tot.

Este constatat, că buruenile de prin
holde, nu numai oă răpesc partea cea
mai mare a nutremântului, cu care ar
trebui să se nutrească holdele dar' ace-
lea le mai împedecă și îmbulzesc une-
ori chiar și cu privire la creșterea paie-

CLANȚA

— Noveletă. —

E rău ou rău,

Dar' mai rău fără rău.

— Toacă... toacă... toacă... toacă... spu-
ne-mi zėu nevastă, când o să aibă și gura
ta odată sərbătoare, să mă îmbăt în ziua aia
să-mi fie hasnă; până acum am bėut tot de
necaz, să beau odată și de voe bună, să vėd,
cum o fi!

— Auzi bețivul, auzi hula lumii, zice
că bea de necăjit! Apoi ce necaz ai tu mēi
desmățatule, că de când se creapă de ziuă
până noaptea tu tot cu coatele pe masă la
cârcimă stai. Tu-n curte n'ai un bēț de
lemn, plugul îți stă rupt, de când beat fiind
l'ai rupt în dumbravă, și nu te gândești că
vine vremea sēmēnatului, grapa-i toată cu
colții rupți în cuiu, gunoiul stă grămadă și tu
beai să-ți dai casa ta la dobă. Asta 'i necazul
tėu trăsните-ar fi fost D zeu să nu te mai fi
cunoscut, rușinea oamenilor!

— Uite cremenea uite! că dă scantei.

Când a mai auzit lelea Susana și asta
'și a eșit din fire; strângea din dinți și se repe-
dea la badea Toader amenințându-l cu pumnii
sub nas: »Mē! m'aprinzi mē! că am pen-
tru-ce, că te rīde lumea: lucrul stă baltă, și
pe tine te latră câinii dela cârcimă până acasă
și de acasă până la cârcimă, mē! Numai o fată
ai și tu și din tine 'i-se trage, că rămāne ne-
măritată.

Badea Toader știa una și bună, când ve-
dea că Susana toarce mereu la sudalme fără
să mai gate, se trăgea cu scaunul lângă ușă
și mai îndesa odată cu degetul cel mare ja-
ru-n pipă și începea cu clanța ușei: clanț,
clanț, clanț, până 'i țiuia urechile: ear' biata
mυiere plesnea de necaz, îi curgeau lacrēmile
de ciudă, își lua furca-n brău și trântea ușa
în urma ei de se legānu icoanele pe pāreți.

Badea Toader rēsufia odată ușurat, își
scotea pipa, care de patruzeci de ani a ză-
cut aproape în continuu pe buza lui de din
jos, unde țeava își făcuse loc de odihnă, o
bătea în palmă de scrum, o umplea earăși
cu tăbac, îndesa jarul cu degetul cel mare

apoi o lua ear' între dinți, l-sānd din
când în când, pocnind din buze, câte o roată
de fum.

»Așa Toadere! își zicea el, apoi ce
să-ți bați tu boreasa acum bētrān, las-o că
se bate ea! Fata? Hm! s'o mărita și
ea; că n'au tote norocul Susanei să-și gă-
sească nārodul de când îi de șaisprezece ani.

Apoi își tocni căciula și eș. Unde?
D'apoi unde pacostea să meargă în vremea
aia, când nici zăpada încă nu s'a topit? In
crīsmă. Doar' nu mergea numai el; toți ve-
cinii să duceau la badea Ioan să-și mai clă-
tească gura cu câte un cuiu de rachiu.

»Du-te bețivu-le, veniți-ar numele! strigă
desperată biata Susana care sta cu furca-n
brău pe un sgheab de piatră în curte.

»Mai taci la dracu Clanța rea! îi zise
Toader și trase portița în urma lui.

Florica era frumoasă ca un bujorel și har-
nică ca o alergătoare. Mulți ar fi pețit-o, dar'
știa, că ea așteaptă pe Stan să vie din cātane
și de aceea nici nu cercau. (Va urma).

lor. Apoi la secerat, cine nu știe ce groază au secerătorii, legătorii și ceialalți lucrători, cari trebuie să umble cu astfel de snopi secerați și plini de polomide cu țepi. Că astfel de paie nici vitele nu le mănăcă bucuos, această cred că o fi văzut fiecare econom. Numai cât ele nu pot să spună ca omul, când le înțapă prin gură și limbă, încât abia le pot înghiți.

De aceea atragem de cu bună vreme luarea aminte a economilor noștri, ca să plivească bărbătește holdele lor de polomide și alte burueni stricăcioase, ce se ivesc prin holde, dintre cari unele sunt stricăcioase chiar și sămănătății omului, dacă se amestecă într'o măsură mai mare prin grăunțele măcinate.

Grăpatul holdelor este un lucru bun și vrednic de urmat în economie. Acela a fost introdus de cătră majorul de Crud din Anglia la anul 1839, care mai întâiu s'a apucat de 'și-a grăpat holdele sale. Numitul a băgat adică de seamă, că pământurile cultivate cu holde de toamnă prind peste iarnă un fel de scoarță groasă din cauza ploilor, a zăpezei și a înghețurilor, care apoi împedecă oare-cum creșterea mai grabnică a sămănăturilor.

Pentru delăturarea acelei scoarțe de holde, numitul agronom s'a apucat primăvara în luna lui Aprilie, când pământul a fost deplin svântat, și le-a grăpat ceva mai ușor cu grapa.

Urmarea acelu grăpat a fost, că rupându-se scoarța aceea, care le ținea pe loc cu creșterea, acelea au putut să se desvolte mai bine și mai grabnic, ca dacă ar fi rămas negrăpate. După grăpat, nu numai că s'a făcut grăul mai frumos și mai bobonat, dar și o grămadă de burueni de printre holde s'au stîrpit cu prilejul acela.

Încurajat de această isbândă folositoare, nu numai că a continuat an de an cu grăpatul holdelor sale, dar a mai îndemnat și sfătuit și pe alții la această lucrare folositoare, care pentru puținul lucru ce-l dă economului îi răsplătește la urmă cu un seceriș imbelșugat.

Pilda majorului de Crud a mai fost urmată și de alții și cu prilejul secerișului toți au fost mulțumiți de acea isbândă. Unii au mers și mai departe. Aceia s'au apucat adică și cu prilejul grăpatului au sămănat prin holde și sămănță de trifoiu, care la umbra acelor a crescut până la secere așa de mare, încât după aceea s'a putut coși cu miriștea dimpreună, ca nutreț de iarnă pentru vite.

Grăpatul holdelor se poate face și cu grapa comună, dacă se îngrădește puțin, ca colți să nu pătrundă prea afund prin pământ, unde ar putea scoate și smulge și rădăcinile holdelor mai fragede. Mai bine e, dacă se poate întocmi o grapă cu niște colți de lemn ceva mai mici.

Grăpatul ajută holdelor, ca și săpatul cucuruzelor. Prin grăpat pământul se afânează și astfel aerul, umezeala și căldura pot să pătrundă mai ușor la rădăcinile holdelor, ear' acestea se pot desvolta după aceea cu mult mai ușor și mai repede, ca când se lasă negrăpate.

Din aceste se poate vedea, că economii, cari își grapă holdele lor primăvara trag un folos îndoit: deoparte acelea se fac mai bune și mai bobonate la grăunțe, de altă parte de pe unul și același loc se mai poate coși și ceva nutreț de iarnă pentru vite.

La tot cazul vor trebui să mai cerce câte ceva și economii noștri de oare-ce cei mai mulți s'au convins astăzi, că cum au trăit părinții noștri, noi cei de acum nu mai putem trăi. Nu mai putem trăi, pentru-că atât oamenii cât și animalele s'au sporit într'un mod vădit, așa că unde mai înainte trăia o singură familie, astăzi trebuie să trăiască de pe același pământ câte două și trei.

De aceea să căutăm, ca unde numai putem, să luăm în decursul anului tot câte două foloase, de pe același pământ. Aceasta însă o vom putea face numai atunci, dacă vom ține cont de reformele și îmbunătățirile mai nouă introduse în timpul din urmă în economie.

Ioan Georgescu.

Dela „Reuniunea agrieolă”.

Comitetul central al „Reuniunii de agricultură din comitatul Sibiu” ne-a dat spre publicare următorul

Program

pentru al XIII-ea târg de vite cornute de prăsilă periodic subvenționat de stat și de comitat, ce se va ținea la Sibiu în 24 și 25 Aprilie n. 1902 și va fi împreună cu distribuire de premii.

1. La acest târg se vor împărți premii și diplome de laudă.

2. Târgul de vite de prăsilă din est-an se estinde numai asupra vitelor cornute (cu escluderea bivolorilor) și se vor admite numai vite de prăsilă, ce aparține următoarelor rase;

a) bovine de rasa Pințgau originală;

b) vite feminine din încrucișări cu bovine de rasa Pințgau și rasa indigenă, încât aceste au notele caracteristice ale încrucișării cu rasa Pințgau.

c) bovine de rasa indigenă.

Încrucișări masculine, precum și atari corcitură, a căror descendență din rasa Pințgau nu se poate cunoaște sigur, mai departe vite îngrășate, sau cari din alte cauze nu mai sunt acomodate pentru scopuri de prăsilă, nu se vor admite la târg.

3 Târgul de prăsilă se va ținea în 24 și 25 Aprilie a. c. în curtea casarmei trupelor de train c. și r., care se află în târgul de vite, eventual, dacă din cauze neprevăzute aceasta nu va fi posibil, atunci pe locul anume destinat pentru aceasta în târgul de vite din Sibiu.

Târgul se va deschide în 24 Aprilie la 6 ore dimineața și se va închide în 25 Aprilie la 11 ore amezii. Împărțirea premiilor va avea loc în 25 Aprilie la 11 ore a. m.; aici se observă, că înainte de premiere nu este permis a scoate vitele din târg decât cu invoirea dată în mod excepțional de comitet.

4. Primirea vitelor se începe în 24 Aprilie la 7 oare dimineața și se încheie la 10 ore a. m.

Vitele mănate la târg în 24 Aprilie trebuie ținute până la 6 oare d. a. în locurile lor, ca comisiunea de premiere să facă clasificarea. În timpul primirii intrarea publicului în târg și orice negoțiere acolo este oprită.

Excepțiuni privitoare la intrare în casuri excepționale poate permite comitetul. Atât în casurile acestea excepționale, cât și în ziua distribuirii de premii, adică în 25 Aprilie, în care cercetarea (intrarea) târgului nu e supusă nici unei alte restricțiuni, cercetarea târgului e permisă numai pe lângă solvirea unei taxe de intrare de 10 bani. Proprietarii și îngrijitorii vitelor mănate și admise la târg sunt scutiți de taxa aceasta.

Mânarea vitelor se efectuează între orele 7 și 10 dimineața, din care cauză se vor primi numai acele vite, cari sosesc înainte de 10 ore.

În ziua împărțirii premiilor adică în 25 Aprilie mânarea vitelor trebuie să se efectuească până la 6 ore dimineața; în ziua aceasta se pot mâna la târg numai vitele admise și acestea sunt a se posta la locurile destinate.

5. Vitele de Pințgau și acele, cari au semne caracteristice de Pințgau sunt a se mâna în târgul de vite peste podul de cătră ulita lungă; vitele de rasă indigenă să mână pe lângă drumul dela târgul de cai. Vitele din alte comitate să vor așeza pe locul destinat de președinte.

Mânatul vitelor la târg și dela târg rămâne în grija proprietarilor și se face pe cheltueala și risicul lor.

6. Fiecare vită să fie însoțită de pașaportul de vite recerut și de un certificat, din care este evident, că vită să află de $\frac{3}{4}$ an în posesiunea esponențului.

7. Anunțarea înainte a vitelor de espus are să se facă prin umplerea blanșetelor prescise și trimiterea lor până în 20 Aprilie a. c. la dl Iuliu Schuster, conducătorul economiei de model comitat din Sibiu. Anunțarea îndeplinită încă nu îndreptățește la admiterea vitei la târgul de prăsilă.

8 Admiterea la târgul de prăsilă. Asupra admiterei unei vite decide în fața locului comitetul numit în ziua primirii (24 Aprilie). Admiterea se condiționează dela facultatea vitelor peste tot a fi apte la prăsilă, dela lipsa scăderilor deosebite, dela curățenie și dela îngrijirea, ce 'i-s'a dat. În contra hotărîrii pentru admitere sau pentru refuzare nu începe recurs.

În cazul admiterei fiecare vită să înseamnă cu numărul locațiunei și numai la locul designat poate să fie postată. Taurii, cari nu sunt cu totul blânzi, trebuie provăzuți cu verigă la nări.

9 Espunerea să face după următoarele despărțăminte principale: a. rasa curată Pințgau; b. încrucișări de Pințgau; c. rasă indigenă; despărțămintele principale se împart în subdespărțăminte după I. tauri, II. tăurenci, III. vaci, IV. vișele. În despărțământul b. nu au loc subdespărțământele I. și II.

10 Taxă anumită de expozițiune nu se plătește. Însă și esponenții târgului de vite de prăsilă sunt datorii a plăti taxele de târg obișnuite, ce să cuvîra orașului Sibiu.

11. Sub durata tîrgului e dator esponentul sã poarte grije de vitele sale încãt pentru hrana lor și cele ce le-ar mai fi lor de trebuință. Sînt însă angajați un numër suficient de îngrijitori, cărora li-se pot lãsa vitele în grije; acești îngrijitori pot fi incredințați și cu primirea ofertelor de tîrg.

12. Fiecare vită espusã trebuie sã fie de vînzare; prețul ei trebuie spus în formã hotãritã de proprietar încã la admiterea vitei; prețul sã face evident pe etichetele afixate. În prețul fixat trebuie sã se vînzã la tot cazul vita cumpãrătorului, ce s'a anunțat în locul prim. Proprietarului îi stã în voie a mai lãsa din prețul anunțat. Fiecare cas de vindere împreună cu prețul vînzãrii este a se aduce îndatã la cunoștința comitetului.

13. La dorința proprietarilor de vite de calitate mai bunã se vor arãngia pentru o micã despãgubire licitațiuni publice a vitelor aduse la tîrg. Licitațiunile se vor ținea pe locul tîrgului de prãsilã în 25 Aprilie începînd dela 9 ore a. m. prin comitet. Prețul de strigare sã statorosește prin proprietar, dar nu poate fi mai mare, decît cel anunțat.

14. În acest an se vor împãrți diplome de laudã în numër nelimitat și urmãtoarele premii în bani gata:

A. Bovine de rasã Pințgau curatã:

Tauri de prãsilã de 1½—4 ani: 1 premiu à 80 cor.; 1 premiu à 50 cor.; 1 premiu à 40 cor.; 1 premiu à 30 coroane; 1 premiu à 20 cor.; 4 premii à 10 cor.

II. Tãurenci dela 1—1½ ani: 1 premiu à 40 cor.; 1 premiu à 30 cor.; 1 premiu à 20 coroane; 3 premii à 10 coroane.

III. Vaci dela 3—8 ani cu vițel sau de fãtat: 1 premiu à 60 coroane; 1 premiu à 40 coroane; 1 premiu a 20 cor.; 4 premii à 10 cor.

IV. Vițele dela 1—3 ani: 1 premiu à 40 cor.; 1 premiu à 30 cor.; 1 premiu à 20 coroane; 2 premii à 10 coroane.

B. Incrucisãri cu bovine Pințgau:

III. Vaci dela 3—8 ani cu vițel sau de fãtat: 1 premiu à 40 cor.; 1 premiu à 30 cor.; 1 premiu à 20 cor.; 1 premiu à 10 cor.

IV. Vițele dela 1—3 ani: 1 premiu à 30 cor.; 1 premiu à 20 cor.; 1 premiu à 10 cor.

C. Bovine de rasã indigenã:

I. Tauri de prãsilã dela 2—5 ani: 1 premiu à 80 cor.; 1 premiu à 40 cor., 1 premiu à 30 cor.; 1 premiu à 20 cor.; 2 premii à 10 cor.

II. Tãurenci dela 1—2 ani: 4 premii à 10 cor.

III. Vaci dela 3—8 ani cu vițel sau de fãtat: 1 premiu à 40 cor.; 1 premiu à 30 cor.; 1 premiu à 20 cor.; 1 premiu à 10 cor.

IV. Vițele dela 1—3 ani: 1 premiu à 30 cor.; 1 premiu à 20 cor.; 1 premiu à 10 cor.

Premii se pot oferì numai acelor posesori de vite, cari sînt domiciliați în comitatul Sibiu. Pentru taurii comunali, precum și pentru vitele cari în aceeași categorie în anul trecut au fost

premiat, nu se distribuie premiu. Premiile pentru tauri comunali capëtați dela stat și grijii bine se dau grijitorilor respectivi. Taurii, pentru cari s'a dat premiul prim, dacã se vînd trebuie oferiti spre vînzare în prima linie statului.

Cel-ce concureazã cu vitele sale la premii, sau diplome trebuie sã dovedeascã cum-cã el însuși a crescut vitele sau le posedã de cel puțin ¾ an.

15. Asupra conferirii de premii și diplome decide juriul de premiare conform normelor statorite pentru premiare. Lista vitelor premiate se va publica în 25 Aprilie la 8 ore a. m.; deasemenea se vor face evidente și premierile pe etichetele fixate deasupra singuratecelor vite premiate.

16. Proprietarii vitelor premiate sînt deobligați a folosi vitele premiate cel puțin 2 ani spre prãsilã, ear' dacã le taie sau vînd mai înainte a restitui premiul.

Sibiu, în 23 Martie 1902.

Comisiunea economicã a comit.

Reissenberger,
vicecomite.

SFATURI.

Alegerea seminței. Mulți cred, cã cele mai bune grãunțe pentru sãmënat sînt cele-ce cad din snop la o micã loviturã cu imblãciul. Aceasta s'a dovedit a nu fi prea adevërat, cãci spicele prãsitate din astfel de boabe moștenesc însușirea de-a se scutura ușor.

Vãpsitul oușlor de Paști. Ouș roșii obținem dacã le bãgãm în ferturã din lemn de Pernambuco.

Ouș roza sau purpure se vãpsesc cu cochenile mai mult sau mai puțin pulverizate.

Ouș brune cãpãtãm vãpsindu-le cu fierturã de cafea.

Ouș galbene se vãpsesc cu coajã de ceapã.

Ouș albastre cãpãtãm, dacã le vãpsãm cu lakmus în care am pus puținã sodã. Pe aceste ouș (vãpsite cu lakmus) putem scrie cu oțet ori-ce poezie; scrisoarea se va arãta roșie.

Violet se vãpsesc oușele cu fierturã de lemn vînat. Dacã în aceasta ferturã punem o lingurã de oțet, atunci punînd în aceasta oușele violete vor cãpãta o culoare frumoasã lila. Dacã în loc de oțet punem un vîrf de cuțit de Kaliumchromat cãpãtãm ouș negre cari sînt foarte potrivite a desemna pe ele cu alb.

Verde se coloreazã oușele cu o fierturã din un mãnunchiu de verdețuri sau iarbã verde.

Cu o peanã de gãscã tãiatã și pregãtitã ca peana de scris putem scrie ori-ce vers, nume, figurã etc. pe ouș folosind drept cernealã o soluțiune de acid de sare (Salzsãure) luãnd aceeași cantitate de apã ca și de acid.

Colorile susamintite le pregãtim cu apã lãsãnd ca vãpsala sã fiarbã 5 minute. În vãpsala astfel pregãtitã punem apoi oușele și le ferbem 6—10 minute.

Știri economice, comerc. industr. jurid.

Dela bãncele noastre. »Ardeleana« din Orăștie a distribuit spre scopuri culturale 3126 cor.

»Crișana« din Brad a votat pentru scopuri filantropice-culturale 3698 coroane.

Incãlțãminte pentru honvezi vrea sã comande ministrul de honvezi la meseriașii din țearã. E trebuință de 16 300 pãrechi de boconci și 6700 pãrechi de pãpucci mai ușori. Pentru pãrechea de boconci plãtește 10 cor. 16 bani, pentru cea de pãpucci 8 cor. 65 bani.

Dela cãile ferate. Pe linia Timișoara-Sãn-Nicolaul-mare s'a dezvoltat comunicația așã de tare, încãt dela 1 Maiu a. c. va mai circula un tren, așã cã vor fi trei trenuri pe zi.

Bãnci populare în Romãnia. Din inițiativa primarilor, preșitorilor și invetãtorilor, sãtenii din comunele Oancea, Gãnești, Cavadinesti. Șivița, Independența și Filești, din județul Covurlui au fost convocați pentru a pune bazele unor societãți economice țerãnești.

Societãți pentru comerțul de ouș În decursul iernii trecute a înființat reuniunea sãrãscã de agriculturã în 9 comune sãsești tovãrășii pentru valorisarea oușlor, pe cari le trimit la Budapesta și de acolo la Berlin. Unele din aceste tovãrășii au adunat zilnic pãnã la 1000 ouș, altele pe sãptãmãnã cel puțin 1—2 lãdițe à 1440 oue. Toți au câștigat cel puțin ¼ cr. (1 ban.) la ou față de anul trecut. Asta a fost cu puțință numai fiind-cã s'au scãpat de negustorii Jidani, cari erau singurii negustori de ouș. Lucrul meritã deci atențiunea tuturor locuitorilor nostri dela sate, cãci imitãnd pe Sași — și ei meritã și ei imitãm în multe de-ale economiei — dobãndã bunã vor avè. Din esemplul acesta se poate vedea înc'odatã, ce plãtește întovãrășirea într'ale economiei și comerțului.

Mișcarea comercialã a Angliei pe 1901 s'a încheiat cu un minus la import de 21 milioane franci, ear' la esport cu 267,325.000 franci sau în total 288 milioane franci.

Iată succesele rãboiului.

FELURIME.

Pagube pricinuite prin stîrpirea pasãrilor. În departamentul Herault (Francia), s'a scotit, cã stîrpirea pasãrilor insectivore a cauzat anual o pierdere de 80.000 hectolitri de vin.

Multe pasãri consumã pe zi cam 600 de insecte; sînt unele specii de pasãri, cari prin lãcomia lor de a mãnca numai insecte spãrã de nimicire pe ficure zi douë chilograme de boabe de grãu și 1150 de struguri.

Honvedul chinuit de moarte. Înainte cu câteva luni am fost adus și noi știrea, că sergentul Magyar György din Oradea-mare a chinuit de moarte pe honvedul român Florian Perf. Aflăm, că țeara a fost condamnată de tribunalul militar la 4 ani temniță de fortăreață.

O biruință a Sârbilor. Cu multă bucurie am fost vestit la timpul seu, că Românii din unele comune bănățene cu populațiune amestecată s'au trezit din somnul cel de moarte, luptând cu tărie la alegerile comunale. Și în unele locuri, d. e. în Sân-Nicolaul mare au și învins. Tot așa lucră și Sârbii, cari zilele trecute au eșit biruitori la alegerea consiliului comunal din Chichinda mare, așa că toți consilierii afară de unul sânt Sârbi.

Representanța comunității de avere. După-cum cetim în „Foaia Diecesană“, Joi la 3 Aprilie a. c. și-a ținut adunarea sa ordinară de primăvară reprezentanța comunității de avere din Caransebeș. Comitetul a luat dispoziția ca spre a ajutama pe împăduriții lipșiți de pământ, să se facă un memorandum către ministrul de agricultură, care să permită a se da oamenilor parcele bune pentru economia rurală din pădurile comunității; s'au luat apoi dispoziții pentru înființarea unui fond de pensiuine în favorul amplexiților dela comunitate, — statutele acestui fond vor fi reprezentate proximei adunări generale. Socotile s'au aflat în deplină ordine. Venitele fondului pădurilor este de 264321 cor. 81 bani. Spesele au fost de 363781 cor. 11 bani. Venitele fondului caselor au fost 5790 cor. 22 bani, ear' spesele 9838 cor. 02 bani. Se arată cu finea anului 1901 după îndestulirea împăduriților cu recerintele lor la pășunea de munte și de pădure, la jir, la lemne de clădit și de construcție pe lângă taxe moderate, apoi prin lemne gratuite de ars în valoare de circa 80.000 cor. la an, în fine afară de dăunele silvanale (exclusiv competențelor arătătorilor) în suma de 199012 cor. 07 bani și de păduri, munți și poeni valorate cu 33.174 374 cor. 40 bani o avere de 656.603 cor. 43 bani, prin urmare față de anul 1900 o creștere a averii cu 54178 cor. 58 bani, ear' fondul gimnazial, format de comunitatea de avere reprezintă suma de 91057 cor. 57 bani. Mai departe s'au descris pedepse silvanale neincassabile în suma ds 6402 cor. 76 bani și datorii după poeni și ocupațiuni arendate în suma de 347 cor. 06 bani.

S'a decis, ca pentru copii de-ai împăduriților, să se dea după împrejurări stipendii pentru școala industrială din Timișoara și să se facă două clase alpine, una pe muntele Cunt și alta pe Dragomir. S'au votat apoi mai multe escontențări și ajutoare personalului silvic.

Furturi. Se svonise înainte cu câteva săptămâni, că o bandă de spărgători a plecat din Bănat înspre Ardeal. În toate orașele s'a pus poliția în mișcare, ca să prevină „munca oaspeților“. Nu e mirare, că ori-ce spargere se pune în cărca acestor nepoftiți. Așa s'a întâmplat și cu spargerea din Alba-Iulia, unde hoji necunoscuți au intrat la un cârnătar, au luat cassa de fer și au dus-o în pădure. Aici au spart-o în tuc, golind-o de cele 1000 coroane bani gata, apoi scule și hârtii de valoare în suma de 3600 coroane. Ei n'au putut fi prinși.

— În Gherla au intrat în odaia prim-pretorului, furând o sumă mai mare de bani.

— În locuința Mariei Binescu din Făget au năvălit în luna trecută niște niște și amenințându-o cu moartea au

jefuit-o de 800 cor. După-cum ni-se scrie hoții au fost aflați.

— Vasile Nonu din Bogata-rom, care furase prin mai multe case de prin Seliște și Vale (lângă Sibiu) a fost condamnat la 1 an temniță.

Sinucidere din vina unui medic. În S. Benedict lângă Gherla s'a sinucis locotenentul de husari Stacho. Causa sinuciderii a fost teama de boală. El se simțise de un timp incoace bolnav și consultând pe un medic din Budapesta, acesta i'a spus să iese din armată și să trăiască la țeară, căci e bolnav greu de oftică, așa că abia de va mai trăi un an. Vestea aceasta l'a desperat pe bietul om, așa că s'a împușcat. Când i-au făcut obduția (l-au tăiat) la spital, s'a aflat, că plumăna îi era deplin sănătoasă. Contra medicului s'a introdus cercetare.

Iubileul de 200 ani al regimentului de infanterie din Cluj nr. 51, care e românesc, se va sărba la începutul lui Iulie a. c. cu mare pompă, sfîințindu-se și steagul cel nou, ce l'a căpătat. Istoria acestui regiment se tipărește chiar acum în limba română la „Tipografia noastră“.

De-ale emigrărilor. Mai multe familii de Șvabi din Ceneș și Ghertiamos (Bănat) voiau să plece la America. În Timișoara au fost oprite la gară și fiindcă între emigranți erau și câțiva feciori obligați la serviciul militar, aceștia au fost opriti.

— Ministrul de interne a scris primăriei din Timișoara, ca să aducă la cunoștința celor-ce emigrează către America, că în Brema sânt mulți locuitori dela noi, cari nu știu nemțește și au ajuns peritori de foame pe acolo. Ei plecaseră adecă fără parale către lumea nouă, având speranța, că și-le vor pute câștiga în Brema. Aci însă e plin de muncitori, cari nu află de lucru.

— Cărmărarul din Sibiu, care procurase țeranilor hârtii, ca să poată emigra, a fost pedepsit cu 360 cor.

Arse de vii. Pe hotarul Cianului mare de lângă Turda dăduse zilele trecute țeranul I. Pop foc la buruenile de pe agrul lui. Focul a trecut și-n agrul vecin, unde se juca o fetiță de 6 ani. Hainele i-s'au aprins și până să stingă Pop focul, ce o cuprinsese, biata fetiță a primit niște rane așa de grave, încât a doua zi a murit.

— În Surducul-mare (Bănat) s'a răsturnat lampa cu petrolu, chiar pe când voia să o aprindă femeia Sidonia K. Haina i-s'a aprins și a rămas cu mari rane pe trup. Că nu s'a prăpădit, poate mulțumii servitoarei, care a alergat în ajutorul stăpânei.

Un falsificator de bani. Gendarmeria din Vinga a dat de urma unei mari bande de falsificatori. Până acum a putut prinde numai pe șeful bandei, locuitorul Romanoff din Vinga, la care s'a aflat o sumă mare de piese false de 20 bani. El și-a mărturisit fapta, dar' nu voește să și spună complicitii.

Colera bântue cu furie în Arabia, mai ales în împrejurimile Mecei, locul cel sfânt al lui Mohamed, unde sânt adunați o mulțime de Mohamedani din toate părțile lumii. În timp de-o săptămână au murit în Meca 66, în Geda 139 de peregrini.

Târgul de țeară din Sibiu în primăvara aceasta se va ținea în următorul mod: În 26, 27 și 28 Aprilie st. n. târg de oi; în 29 și 30 de vite cornute în 1 și 2 Maiu n. de cai, ear' în 3 Maiu n. târg slobod.

Un miliard de minute. Oamenii noștri au obiceiul de numai se joacă vorbind de „milion“ și „miliard“. Cutare are milioane, paguba focului cutare a fost de un milion etc., auzim adeseori spunând pe cel-ce nu-și poate da seamă de numărul acesta. Cât de mult e un miliard (1000 milioane) se poate vedea din socoteala unuia, care neavând ce lucra, a aflat, că dela Nașterea dui Christos până în 15 Aprilie 1902, înainte de amiazi la 10 ore 40 minute au trecut chiar un miliard de minute.

Rândunelele, acești vestitori drăguți ai primăverii, nu s'au arătat încă pela noi, cu toate că suntem acum trecuți de jumătatea lui Aprilie și ele veniau de multe ori deja la finea lui Martie. Unii plugari zic, că rândunelele cunosc mai bine ca ori-cine mersul timpului și fiindcă o să mai avem timp rece, nu s'au grăbit să vină la noi.

Răsbunarea lui Delarey. Englezii se lăudau, că generalul bur Delarey pentru aceea a dat drumul lui Methnen, fiindcă acesta s'ar fi purtat cinstit cu doamna Delarey. O foaie germană publică o epistolă a conducătorului bur, în care spune între altele următoarele: „Soția mea a trebuit să-și părăsească locuința la porunca lordului Methuen, lăsând tot ce au avut pe mâna Englezilor. Ea rătăcește acum de 12 luni, fără adăpost, cu cei șase copii ai noștri. Mama mea, o bătrână de 83 ani, e prisioneră. Toate vitele îi le-au furat, casa i-au ars-o, ea e dusă în închisoare la Klerksdorp. — Și cu toate acestea creștinul Delarey și-a răsbunat așa de frumos contra celui ce i-a făcut atâta rău.“

Sfășiat de câni. Locuitorul Lantos din S. Măria a observat de mai mult timp, că noaptea îi tot fură cineva mai din câmară, mai din pivniță câte ceva. Ca să se scape odată de necaz, și-a adus din pustă 2 câni, pe cari ziua îi ținea legați, ear' noaptea îi lăsa liberi prin curte. Intr'o noapte auzi nevasta lătratul cânilor, apoi un strigăt. Fiind singură acasă, i-a fost frică să iese afară. Venind pe la miezul nopții bărbatul acasă, i-a spus cele auzite. Acesta a eșit în curte, unde a aflat un corp omenesc cu față, mâni, piept și picioare sfărțiate. Gendarmeria a constatat, că cel rupt de câni era chiar hoțul, un vecin de al lui Lantos.

Licitarea săracilor. În Finlanda e un obicei original, dar' cam african, față de ajutorarea săracilor la orașe. În toate orașele se predau săracii prin o licitațiune minuendă aceluia, cari cer despăgubirea cea mai mică pentru îngrijirea lor. Cel-ce e la licitație, are dreptul să-l folosească pe sărac la muncă, de aceea și cere o despăgubire cu atât mai mică, cu cât e capacitatea de muncă a săracului mai mare. Din cauza aceasta licitațiunile seamănă cu țiguri de sclavi, unde cei-ce vor să liciteze merg dela sărac la sărac pipându-l și căutându-l de e bun pentru muncă.

Pe Gaurisancar (Mt. Everest), piscul cel mai înalt de pe pământ (29.000 urme) nu s'a supt până acum nime. După-cum se comunică din Geneva, acolo s'a format o societate de turiști englezi, șviterieni și austriaci, care va încerca anul acesta ascensiunea acestui vîrf. Societatea a ajuns deja în Bombay. Conducătorii sânt Șviterieni.

Pentru limbă. În Baia s'a întâmplat Duminca trecută un scandal uriaș în biserica Franciscanilor. Aceștia au început să servească în limba latină, contrar usului de a servi în limba slavă. Bunievații au început să facă larmă așa că a trebuit să se reclame intervenția poliției.

Numărul 7 al »Foiș școlastice« din Blaj a apărut cu următorul cuprins: 1. Circularul episcopului *D. Radu*, prin care recomandă foaia și permite ca abonamentul să se poată plăti din casa școlii. 2. *Alexandri și școala poporală*, un interesant articol de *Dr. E. Dăianu*. 3. Complimentul direct sau obiectul, lecțiune practică, de *P. Ungurean*. 4. *Controla în școlile noastre*, de »Delatoțiu«. 5. Pentru adunările învățătoarești, de *Ana Florea*, învățătoare. 6. Lucrurile de primăvară în grădina de pomi (urmare). 7. Răspuns la »Un salut învățătorilor«, de *Mihail I. Găzdac*, învățător în Turda-Arieș. (Un frumos și entusiast răspuns la articolul, ce am fost reprodus și noi, al dlui *Dr. Dăianu*) 8. Corespondență din Nireș. 9. Întrebările copiilor, de *Zina*. 10. Bibliografie, Diverse etc. Foaia aceasta, unica foaie de școală la noi, costă 6 cor. pe an și o recomandăm călduros.

Turn prăbușit. Turnul catedralei din Cuenza (Spania) s'a prăbușit nimicind patru case din apropiere. Mai multe persoane au fost îngropate sub ruine.

Tesaur jidovesc de războiu. Organul ovrlesc »Vod« din Lemberg comunică faptul interesant, că la ultimul congres sionist s'a hotărât, la propunerea profesorului Șapira, înființarea unui fond național jidovesc, care să servească cu mijloace bănești în lupta Jidovilor contra »asupritorilor« de goi. Ca depozitar al fondului ar avea să fungeze banca colonială jidovească. Fondul va avea să rămână neatingibil până va ajunge la suma de 200.000 lire engleze. Pentru adunarea banilor se vor lansa marce, cari sună în Austro-Ungaria pe 2 bani, în Rusia pe o capeică. Se va face și o carte de aur, în care se vor introduce toți cei-ce vor plăti deodată cel puțin 10 lire engleze.

Convocări.

Despărțământul Aiud al reuniunii învăț. gr.-cat. din archidieceasa gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș se convoacă în sensul §§. 13 și 21 din statute la adunarea de primăvară, ce se va ține în Teiuș la 16/29 Aprilie a 3 a zi de Paști.

— Membrii reuniunii fil. a învățătorilor gr.-cat. districtul protopopesc al Fărăgăului invită la adunarea generală ordinară, care se va ține la 6 Maiu a c. în sala de învățământ a școlii gr.-cat. din Milașul-mare.

— Despărțământul Mediaș - Ibașfalău al »Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din archidieceasa gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș«, își va ține adunarea de primăvară la 4 Maiu n. a. c. în școala gr.-cat. din Brateiu.

— Despărțământul VII. Hașeg al »Asociațiunii pentru liter. română și cultura poporului român« își va ține adunarea generală ordinară *Marți, la 29 Aprilie st. n. a. c.* în biserică gr.-cat. din Hașeg la 3 ore p. m. cu un bogat program.

— Despărțământul »Carei-Eriu« al »Reuniunii învățătorilor gr.-cat. de pe teritoriul archidiaconatului părților sătmărene ingremiată în dieceasa Orădană« își va ține adunarea la 30 Aprilie n. a. c. (adecă Miercuri după Paști) în școala română gr.-cat. din Andria (Er-Endrea). La aceasta adunare se conchiamă toți membrii și toți spriginitorii cauzei școlastice.

Știri din piață.

Sibiu. Grâu, hl. 12.40—13.60, sēcără 8—8.60, orz 7.60—8.40, ovės 5—6, cucuruz 7.60—8.40 cor.; 10 ouē 34—37 bani

Budapesta. Grâu bănățeneșc, (50 chlgr.) 9—9.45, sēcără 7.10—7.30; orz 6—6.75, ovės 7.15—7.60, cucuruz 5—5.05, cincantin 5.90—6 cor.

Piața banilor din Sibiu. Galbiniul 11.24; 20 lei (hârtie) 18.98; 20 lei (argint) 18.84, lira turcească 21.40, lira engleză 23.88; 20 marce germane 23.38; napoleonul 19.02; rubla (hârtie) 2.53; rubla (argint) 2.46 cor.

Pentru redacție și editură responsabil: **Victor Lazăr.**
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiun: **Iosif Marshall**

Luminări de biserică

in tot felul de forme și mărimi, albe sau cu flori, de stearină, ceară curată și ceară amestecată.

Toate felurile de luminări de ceară precum și toate mărfurile de ceară se pot cumpăra mai bine dela fabrica de luminări

GUSTAV MELTZER,

Sibiu, strada Gușteritei nr. 25.

Tot acolo se cumpără *ceară de albine curată* în ori-ce cantitate și cu prețurile cele mai *mari*.

34 2—

Michail Schopf,

neguțator de ferărie în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 42

recomandă magazinul seu foarte bine asortat cu

șini de fer dela Cudjir (Hunedoara),

mai departe toate felurile de

osii de oleiu, de trăsuri și căruțe de povară, opritori de trăsuri, oțel pentru arcuri de trăsuri, arcuri de trăsuri precum și arcuri de osii și foarfeci și garnituri pentru căruțe și trăsuri.

Instrumente pentru rotari sistem „Fuohs“, numai calitate bună.

Coase escelente numite „Bure“,

cari sânt de o calitate neîntrecută, și le dau cu garanție, schimbând fiecare bucată, care n'ar corăspunde.

35 1-10

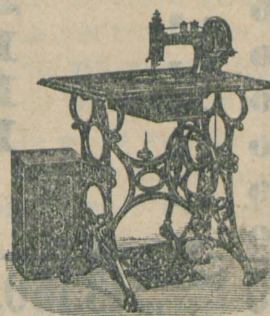
Mucava de coperiș de asfalt

fără miros și veritabile, table de izolare, massă de asfalt pentru izolare în stare compactă pentru svîntarea părășilor umezi.

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede, Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

— **Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.** —

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sânt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

[3] 12—

Liste de prețuri se trimit la cerere gratis și franco.

Doi învătăcei

cari să fi împlinit etatea de 14 ani se primesc în **franzelăria** lui

Nicolae Moldovan, 33 3-3

comerciant și franzelar în Toplița-română.

De vânzare.

2 mori pe apă cu 4 roate se vând din mână liberă în Halmagiul-mare. Doritorii să se adreseze la proprietarul

Simion Moldovan,

Halmagiul-mare, comitatul Aradului.

37 1-8

Franzbranntwein-ul

lui

BRÁZAY

cel mai răspândit

și mai neescepționabil mijloc de cură în casă.

Se espedează dela fabrica lui

Coloman Brázay,

Budapesta, IV., Muzenim-körut nr. 23.

Masagiul. Cel mai potrivit spirt pentru masagiul e Franzbranntwein-ul lui Brázay, cu care frecăm corpul, îndeplinind astfel masagiul. Aplicarea se face punând 1-2 linguri de spirt într-o farfurie sau într-o ciașcă și frecând ușor cu mâna curată sau cu un flanel partea corpului, până-când spiritul s'a supt sub piele. Procedura aceasta o urmărim de 3 ori pe zi, și anume dimineața înainte de sculare, la amiază și seara la culcare. O astfel de frecare se ține 15 minute. Franzbranntwein-ul înviează corpul. 2 36-52

Feriti-vă de imitațiuni.

Piți cu atențiune la marca de apărare.

Se capătă în ori-ce apotecă și în celelalte prăvălii.

Descrierea Ardealului.

Cine vrea să cunoască frumoasa țeară a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Horia și Iancu, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murășului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni.

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sânt făcute în fel de călătorie, cu datinele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, isvoare ș. a.

Fiecare carte costă 2 cor. (și 10 bani porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogiase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română:

„Liga română”, scria între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce într-adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită”

Comande se pot face la

Librăria W. Krafft.

Portretul

lui

Dr. Gregoriu Silași

lucrat după o fotografie, tipărit pe carton fin, a mărime de 24×32 cm. îl trimite francat pentru 30 bani.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni.

DEPOSITUL

Primei fabrici de lumânări de stearină în Sibiu

Piața-mare nr. 6 și Strada Turnului nr. 27

recomandă afară de produsele ei în lumânări de stearină, săpunuri, mărfuri de toaletă, toate soiurile de parfumerii indigene și străine, săpunuri de toaletă precum și toate celelalte articole de branșa aceasta, pe lângă **prețuri extrem de moderate.** Pentru **sărbătorile Paștilor** se atrage îndeosebi atenția asupra

lumânărilor pentru biserică

albe și cu flori.

36 1-8

VERZEICHNISS

aller 50.000 Gewinne

Der grösste Gewinn im glücklichsten Falle

1.000.000 Kronen.

Speziell sind die Gewinne wie folgt eingeteilt.

	Kronen
1 Prämie mit	600000
1 Gew. i	400000
1 „ „	200000
2 „ „	100000
1 „ „	90000
1 „ „	80000
1 „ „	70000
2 „ „	60000
1 „ „	40000
5 „ „	30000
1 „ „	25000
2 „ „	20000
3 „ „	15000
31 „ „	10000
67 „ „	5000
3 „ „	3000
432 „ „	2000
763 „ „	1000
1238 „ „	500
90 „ „	300
31700 „ „	200
3900 „ „	170
4900 „ „	130
50 „ „	100
3900 „ „	80
2900 „ „	40
50,000	13.160,000

Gew. u. Pr. im Betrage

Noroc deosebit la TÖRÖK.

Mulți, mulți s'au făcut fericiți prin noi!

Peste 6 milioane cor. au câștigat iubiiții noștri mușterii dela noi.

Loteria cea mai bogată în șanse, din toată lumea, e loteria noastră de clase reg. ung. priv. care în curând va începe de nou. Din

100.000 LOSURI 50.000

se sortesc
cu câștiguri în bani, deci jumătate câștiguri din suma losurilor, conform conspectului de câștiguri alăturat.

De tot vine trasă la sorti enorme sumă de treisprezece milioane 160 000 coroane în timp de numai 5 luni. Întreagă întreprinderea stă sub controla statului 32 2-6

Prețul, conform planului, pentru losurile originale la cl. I. este:

pentru o optime ($\frac{1}{8}$) fl. — 75 sau cor. 1.50

„ un pătrar ($\frac{1}{4}$) „ 150 „ „ 3.—

„ o jumătate ($\frac{1}{2}$) „ 3.— „ „ 6.—

„ un los într'g ($\frac{1}{1}$) „ 6.— „ „ 12.—

și se vor trimite cu rambursă, ori pe lângă primirea înainte a prețului. Planuri oficiale gratis. Comande pentru losuri originale rog a se trimite până la

I Maiu a. c.

cu deplină încredere la

A. Török & Comp.,

casă de schimb (bancă)

Budapesta,

în Ungaria cea mai mare întreprindere pentru vânzarea în detail a losurilor loteriei de clase.

Despărțemintele loteriei de clase ale colecturei noastre principale:

Centrala: **Theresienring 46/a.**

1. **Waltzerring 4.**

2. **Museumring 11.**

3. **Elisabethring 54.**

Bilet de comandă spre folosire.

St. d. A. Török & Comp., colectorii principali Budapesta.

Rog să trimiteți pentru I. cl. les original de al loteriei de clasă reg. ung. priv. și planul oficial

Prețul în cor. } îl veți încasa cu rambursă } A se șterge ceea-ce

} urmează cu mandat postal. } nu e de lipsă.

Adresa ecată.